

1. Indledning

Den 14. september 2023 har et flertal i Esbjerg byråd bestående af partierne Venstre (V), Socialdemokraterne (A), Det konservative Folkeparti (C), Socialistiske Folkeparti (SF) og Radikale Venstre (B) indgået en budgetaftale om Esbjerg Kommunes budget for 2024.

Budgetaftalen udstikker de økonomiske og indholdsmæssige rammer for budget 2024 og overslagsårene 2025-27.

Med budgetaftalen overholder Esbjerg Kommune den vejledende serviceramme. Kommunen serviceramme er på 6.063 mio. kr. med de budgetterede driftsudgifter udgør 5.976 mio. kr. i 2024, og ligger dermed 86 mio. kr. under det vejledende niveau. Ligeledes overholdes anlægsrammen som udnyttes fuldt ud med bruttoanlæg for 414 mio. kr.

Overskriften for dette års budgetaftale er "Økonomisk Balance".

Den økonomiske balance er fastholdt gennem budgetaftalens tre hovedspor:

- Tidligere års besparelser på 325 mio. kr. er udmøntet og der tilføjes nye besparelser for at sikre den økonomiske balance. Der er samlet set besparelser for 450 mio. kr. over fire år. For de nye besparelser er der hovedsageligt tale om administrative besparelser og besparelser på dokumentation og busdrift.
- En række velfærdsområder prioriteres, herunder klima og rekruttering af arbejdskraft og midler til voksen- og børn- og ungeindsatser. Budgetaftalen skal dermed understøtte mulighederne i såvel arbejds- som familie- og fritidsliv.
- En række anlæg prioriteres, hovedsagelig i form af byggemodning og områdefornyelse samt udbygning af en skole samt opførelse af ny daginstitution.

Aftalepartierne har taget udgangspunkt i sidste års budget, hvor fornuftigt serviceniveau og sikring af langsigtet balance var på dagsordenen. Dette til trods efterlader det begrænsede rammer til nye initiativer.

Foruden de tre hovedspor indgår en række nye initiativer i budgetaftalen:

- Ledelsesstruktur på Dagtilbuds- og Skoleområdet.
- Skolestrukturen i Esbjerg Kommune.

- Justering af dagtilbud, Myrthue- og Midtgård.
- Klubområdets budget reduceres og tænkes sammen med skole og dagtilbud.
- Indsats for grønlandere omlægges og Oqqumut lukkes.
- Kunstpulje – kunst i nye anlægsprojekter.
- Understøttelse af rekruttering hos kommunens virksomheder.

Forhandlingsudvalget har haft fokus på at sikre en økonomisk balance i budgetterne ved overholdelse af den økonomiske politik. Det betyder et budget med et fornuftigt driftsoverskud og anlægs-niveau samt en kassebeholdning der holder sig over 0 kr. i hele perioden.

I årets budget har de økonomiske rammer i aftalen mellem KL og regeringen begrænset Esbjerg Kommunes muligheder for at sætte nye tiltag i værk.

Læs nærmere om budgettets indhold på de enkelte fagområder på kommunens budgethjemmeside:

[Budget 2024-2027 \(esbjerg.dk\)](https://www.esbjerg.dk/Budget2024-2027)

Her findes også diverse oversigter over de politiske ændringsforslag, budgetaftale og anlægsinvesteringer m.v.

De generelle bemærkninger giver, sammen med de efterfølgende økonomiske oversigter, en status på kommunens økonomiske situation samt et overordnet indblik i budget 2024 og overslagsårene 2025-27.

De generelle bemærkninger indledes i afsnit 2 med en økonomisk status, desuden beskrives overordnet kommunens udgifter og indtægter vedrørende henholdsvis drift, anlæg og finansiering.

Forudsætninger for budgetlægningen, i form af økonomiaftalen for 2024 mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening samt andre forudsætninger, fremgår af afsnit 3.

2. Økonomiske nøgletal

Det vedtagne budget for 2024-27 genererer samlet set følgende økonomiske nøgletal:

Tabel 1: Økonomiske nøgletal

	<i>mio. kr.</i>	2024	2025	2026	2027
Strukturel balance vedr. ordinær drift (mål = -256 mio.kr.)* (+ = underskud)		-269	-255	-225	-165
Strukturel balance inkl. anlæg (mål = -56 mio. kr.) (+ = underskud)		-46	15	-4	-47
Kassebeholdning, ultimo (mål = positiv) (+ = positiv)		235	133	21	0

* Måltallet for 2025, 2026 og 2027 er nedsat med 30 mio. kr. pga. forventet merindtægt vedr. strategisk arealudvikling

Den strukturelle balance vedrørende ordinær drift er udtryk for, om der er over- eller underskud på den ordinære drift - det vil sige om skatteindtægter og generelle tilskud kan finansiere kommunens driftsudgifter.

Med budgetaftalen for 2023 har forligspartierne fastholdt, at der skal styres efter en række økonomiske måltal for den kommende budgetperiode. Det betyder, at der styres efter et driftsoverskud på minimum 256 mio. kr. om året, et nettoanlægsniveau på ca. 170 mio. kr. om året, og en selvstændig pulje til strategisk arealudvikling. Måltallene for kommunens kassebeholdning (ultimo året) fastholdes uændret på minimum 0 (skal være positiv). Kommunens gennemsnitlige kassebeholdning skal fortsat ligge højere end 400 mio. kr.

Det indgår som et måltal i den økonomiske politik, at der skal være et overskud på det skattefinansierede resultat på 56 mio. kr. (strukturel balance inkl. anlæg). Overskuddet skal være tilstrækkeligt stort til at finansiere nettoafdrag på den skattefinansierede gæld på ca. 56 mio. kr./år over budgetperioden.

Med budgetaftalen for 2024 har forligspartierne haft fokus på at sikre en langsigtet balance i budgetterne med overholdelse af den økonomiske politik med et fornuftigt driftsoverskud og anlægsniveau og en kassebeholdning der ikke går i minus i år 2027. I 2027 forventes den gennemsnitlige kassebeholdning at være 440 mio. kr., og ligger dermed over måltallet på 400 mio. kr.

I nedenstående tabel findes hovedtallene via en

oversigt over den strukturelle balance. De enkelte punkter uddybes efterfølgende.

Positive tal angiver udgifter Negative tal(-) angiver indtægter	I mio. kr.	Budget	-----Budgetoverslag-----		
		2024	2025	2026	2027
SKATTEFINANSIERET					
Indtægter					
Generel udligning og tilskud		-2.199,6	-2.281,3	-2.381,4	-2.445,3
Tilskud til styrkelse af likviditet		-105,4	-105,4	-105,4	-105,4
Skatter		-6.583,6	-6.816,7	-7.106,9	-7.453,0
Indtægter i alt		-8.888,5	-9.203,4	-9.593,7	-10.003,7
Driftsudgifter, netto					
Serviceammen (serviceudgifter) - rammebelagt		5.976,5	5.908,4	5.908,7	5.928,8
Overførselsudgifter - ikke rammebelagt		2.085,6	2.076,9	2.074,0	2.074,0
Medfinansiering af sundhedsvæsen - ikke rammebelagt		567,3	567,3	567,3	567,3
I alt		8.629,4	8.552,6	8.549,9	8.570,0
Pris- og lønstigning		0	404,8	828,9	1.276,4
Nettorenter		-10,0	-8,6	-9,9	-7,6
Driftsudgifter i alt		8.619,4	8.948,8	9.368,9	9.838,8
STRUKTUREL BALANCE, ordinær drift (+ = underskud)		-269,1	-254,6	-224,8	-165,0
Skattefinansieret anlæg					
Anlægsudgifter, skattefinansieret		289,9	216,9	175,2	110,4
Kommunal grundkapital, ældreboliger		0,3	3,4	1,2	0,0
I alt		290,2	220,2	176,4	110,4
Jordforsyning					
Salg af jord		-75,9	-58,7	-95,9	-90,7
Køb af jord og byggemodningsarbejder		100,9	108,1	140,5	98,3
I alt		25,0	49,4	44,6	7,6
Pris- og lønstigning		0	0	0	0
Skattefinansieret anlæg, i alt		315,1	269,6	221,0	118,0
STRUKTUREL BALANCE, incl. anlæg (+ = underskud)		46,1	15,0	-3,8	-46,9
FORBRUGERFINANSIERET					
Forsyningen					
Drift (indtægter - udgifter)		28,8	-7,5	-5,1	-5,1
Anlæg (indtægter - udgifter)		0	0	0	0
Pris- og lønstigning		0	0	0	0
Forsyningen i alt		28,8	-7,5	-5,1	-5,1
Ældreboliger - forbrugerfinansiering					
Drift (indtægter - udgifter)		-48,0	-47,9	-47,9	-48,0
Ydelse på lån		46,9	46,7	48,4	49,2
Låneoptagelse, byggekreditter		-2,2	-30,1	-10,5	0,0
Anlæg ældreboliger, netto		2,7	30,3	10,7	0,0
Pris- og lønstigning		0	0	0	0
Ældreboliger i alt		-0,5	-0,9	0,8	1
Resultat af det forbrugerfinansierede område		28,2	-8,4	-4,3	-3,8
Finansiering					
Finansforskydninger		1,0	1,0	1,0	1,0
Finanstilskud		21,4	21,7	-0,7	0,9
Låneoptagelse		-175,6	-27,6	-25,9	-22,9
Afdrag på lån		198,7	100,2	102,8	93,1
Finansiel reserve til konkrete indsatsområder		0,0	0,0	42,3	0,0
Finansiering i alt		45,5	95,3	119,4	72,1
Kasseforbrug		119,8	101,9	111,4	21,4
Primo beholdning		354,5	234,7	132,7	21,3
Kasseforbrug jv. ovenfor		-119,8	-101,9	-111,4	-21,4
Ultimo beholdning		234,7	132,7	21,3	0,0

2.1 Kommunens driftsudgifter

Driftsudgifterne budgetteres efter reglerne om rammestyring for henholdsvis rammebelagte områder og ikke-rammebelagte områder. Se i øvrigt "Bilag - Bevillings- og kompetenceregler"

Esbjerg Kommunes samlede skattefinansierede driftsudgifter udgør netto 8.629 mio. kr. i 2024. Heraf anvendes 5.976 mio. kr. inden for de rammebelagte områder og 2.653 mio. kr. inden for de ikke-rammebelagte områder jf. tabel 2.

Tabel 2: Oversigt over driftsudgifter, netto

Driftsudgifter i 2024, netto	Rammebelagte	Ikke-rammebelagte	Hvile i sig selv
<i>i mio. kr.</i>	se afsnit 2.1.1	se afsnit 2.1.2	se afsnit 2.1.3
Økonomiudvalget	1.073,9	5,5	0,0
Plan & Byudviklingsudvalget	229,9	0,0	0,0
Klima & Miljøudvalget	71,2	0,0	28,8
Social & Arbejdsmarkedsudvalget	1.136,9	2.078,9	0,0
Børn & Skoleudvalget	1.840,1	8,3	0,0
Kultur & Fritidsudvalget	223,5	1,6	0,0
Sundhed & Omsorgsudvalget	1.401,0	558,6	0,0
I alt	5.976,5	2.652,9	28,8

2.1.1 Rammebelagte områder, fx dagpasning, skoler og ældre

På de rammebelagte driftsområder budgetteres i henhold til reglerne for rammestyring. Det vil sige, at budgetterne alene kan justeres som følge af byrådsbeslutninger, nye love og befolkningsudvikling. Budgettet er således udtryk for det serviceniveau som politikerne har fastlagt for Esbjerg Kommune.

Rammebelagte områder omfatter de store serviceområder som fx dagpasning, skoler, ældre, handicappede, veje, børn og unge samt administration. De rammebelagte driftsområder svarer til de serviceudgifter, der er omfattet af ministeriets definition af servicerammen.

Der udmøntes besparelser på driften for samlet 325 mio. kr. over budgetperioden. Besparelserne er afsat ved sidste års budget og rammer de fleste kommunale opgaveområder. Enkelte områder er dog friholdt – det gælder fx psykiatriteamet.

Herudover indføres en besparelse som følge af regeringsaftalen om mindre administration og dokumentation i regioner og kommuner. Kommunernes bloktilskud

reduceret samlet med 700 mio. kr. fra 2024. For Esbjerg Kommuner resulterer det i en generel besparelse på de administrative områder på 15 mio. kr. i 2024 og frem. Udmøntningen sker på administration og dokumentation (konto 5 og 6), Til næste års budgetlægning forventes en yderligere reduktion af bloktilskuddet og en tilsvarende besparelse. Der er således indarbejdet et generelt sparekrav på yderligere 15 mio. kr. til samlet 30 mio. kr. årligt fra 2025.

Herudover spares også på busstrafik som følge af nyt rutenet for busserne. Der spares 3 mio. kr. i 2024 og derefter 6 mio. kr. pr. år.

Jævnfør budgetaftalen har forhandlingsudvalget knyttet særlige kommentarer til følgende besparelser:

- Forligspartierne har besluttet, at der fra næste valgperiode skal være et udvalg mindre. Dermed spares honorar til en udvalgsformand ligesom økonomiudvalget reduceres med to personer.
- På SFO-området reduceres økonomien svarende til yderligere en uges sommerferielukning og reduktion af åbningstiden om fredagen.
- Daginstitutionernes åbningstid reduceres generelt fra 52 til 50 timer om ugen, og der indføres lukning i uge 28 og de tre dage inden påsken. Samtidig holdes der åbent i ét dagtilbud pr. område.
- Strukturelle omlægninger af plejeboliger med en gradvis sænkning af dækningsprocent til 13,5% frem til 2025 og derefter 12,5% i resten af budgetperioden.
- Budgetaftalen skal sikre faglig og økonomisk god implementering af den nye hjemløse reform, som træder i kraft den 1. oktober 2023.

På kommunens hjemmeside kan man læse nærmere om de forskellige emner i budgettet.

[Budget 2024-2027 \(esbjerg.dk\)](https://www.esbjerg.dk/Budget2024-2027)

2.1.2 Ikke-rammebelagte områder, fx overførsler til personer

Ikke-rammebelagte områder budgetteres i forhold til efterspørgsel og aktuelt behov. De ikke-rammebelagte områder udgøres primært af førtidspension, kontanthjælp, sygedagpenge og boligydelse/-sikring.

I budgettet er der indarbejdet investeringsforslag, hvor der ansættes flere ressourcpersoner for at reducere antallet af personer på overførselsindkomster. Dette sker ved at intensivere

forløbet ved at reducere antallet af sager pr. medarbejder.

2.1.3 Hvile i sig selv. Forbrugerfinansierede områder

Det forbrugerfinansierede område omfatter affaldsbehandling. Affaldsområdet budgetteres ud fra princippet om, at udgifter og indtægter over tid skal udligne hinanden. Området skal altså hvile i sig selv, idet indtægterne stammer fra forbrugerpriser, som beregnes på baggrund af udgifterne til både drift og anlæg på området.

2.2 Anlæg

Efter der er indgået budgetaftale, har kommunen fået bevilget ekstra låneramme på 44 mio. kr. til projektet som omfatter 18 specialtilbudspladser i Fyrparken. Dette er indarbejdet i 2024 med øget 44 mio. kr. til anlæg og -44 mio. kr. i øget lånoptagelse. Kommunens bruttoanlægsramme er ligeledes øget med 44 mio. kr. i 2024 fra 370 mio. kr. til 414 mio. kr.

Budgettet for 2024-27 indeholder en længere række af anlægsinvesteringer. Budgetaftalen fremhæver umiddelbart følgende:

- Etablering af skoletilbud på Ribelund for elever fra specialundervisningscentret.
- Ombygning af Seminarhuset i Ribe.
- Udvidelse af botilbudskapaciteten på socialområdet, opførelsen af 18 boliger i Fyrparken.
- Ny daginstitution i Ribe.
- Udbygning af kapaciteten på Sønderrisskolen.

Der er vedtaget en generel anlægsforskydning på 58 mio. kr. som skydes fra 2025 og ud i kommende år.

Direktionen arbejder videre med hvilke projekter der forskydes. Esbjerg Kommune overholder samlet set statens udmeldte ramme for service og anlæg.

2.2.1 Skattefinansierede områder

Der er afsat rådighedsbeløb til en række skattefinansierede investeringer inden for hvert politikområde

Tabel 3: Skattefinansierede anlæg opdelt på politikområder

+ = udgifter / - = indtægter, mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Køb & Salg – Arealudvikling	-35,7	-16,9	-5,7	-30,8
Byggeprojekter	28,6	0,0	0,0	0,0
Politisk organisation	0,0	0,0	0,0	0,0
Administration	3,9	7,8	4,4	4,5
Erhverv og turisme	0,0	0,0	0,0	0,0
Byfornyelse	14,0	27,3	25,6	22,3
Veje og grønne områder	148,1	131,2	130,2	104,1
Esbjerg Lufthavn	0,0	0,0	0,0	0,0
Byggeri, vedligehold og energi	19,7	18,8	10,7	10,7
Miljø	1,0	1,0	2,0	2,0
Voksen	44,8	6,0	0,8	0,0
Familie	8,5	25,1	0,0	0,0
Skole	29,5	33,4	5,6	0,0
Børn og Dagtilbud	24,5	56,2	10,0	0,0
Fritid	18,8	1,2	1,2	1,2
Kultur	13,5	5,0	0,0	0,0
Omsorg og Pleje	8,9	19,0	18,3	3,5
Kommunal boligforsyning	8,1	9,3	-4,7	0,5
Forventet tidsforskydning	-21,4	0,0	21,4	0,0
Udskydelse af anlæg	0,0	-58,2	0,0	0,0
Kommunal grundkapital, ældreboliger	0,3	3,4	1,2	0,0
I alt	315,1	269,6	221,0	118,0

2.2.2 Køb og salg af jord og ejendomme samt byggemodning

Der budgetteres med følgende byggemodning, køb og salg af jord samt salg af ejendomme:

Tabel 4: Køb og salg af jord og ejendomme samt byggemodning

+ = udgifter / - = indtægter, mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Salg af jord	-75,9	-58,7	-95,9	-90,7
Køb af jord og byggemodning	100,9	108,1	140,5	98,3
I alt	25,0	49,4	44,6	7,6

2.2.3 Forbrugerfinansierede områder

Der er budgetlagt kommunale udgifter til renovering af en række ældreboliger på Plejecenter Åhaven, på Gl. Vardevej og i Østerbyen

Tabel 5 viser budgetterede investeringer i kommende ældreboliger. Det bemærkes, at dette er kommunens bruttoudgift, og heraf lånefinansieres en stor del af udgiften

Tabel 5: Investeringer i ældreboliger

+ = udgifter / - = indtægter, mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Ældreboliger	2,7	30,3	10,7	0,0
I alt	2,7	30,3	10,7	0,0

2.3 Finansiering

2.3.1 Generelle tilskud

Generelle tilskud består dels af et statstilskud og dels af en udligningsordning. Staten sørger via statstilskuddet for, at kommunerne har et økonomisk fundament for deres opgavevaretagelse.

I 2024 modtager Esbjerg Kommune 2.305 mio. kr. i tilskud og udligning.

Statstilskuddet reguleres hvert år i forbindelse med økonomiaftalen mellem KL og Regeringen således, at statstilskuddet øges, når kommunernes udgifter stiger fx som følge af ny lovgivning og reduceres, når kommunernes indtægter stiger fx som følge af øgede skatteindtægter. Statstilskuddet fordeles efter befolkningstal.

2.3.2 Indkomstskat

Indkomstskat er budgetteret med selvbudgettering af udskrivningsgrundlaget i 2024 og en beregnet skattegaranti i overslagsårene ud fra KL's skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget i de kommende år.

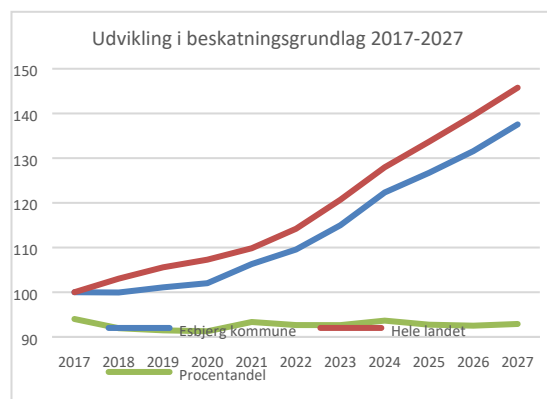
Byrådet har valgt selvbudgettering på udskrivningsgrundlaget, og under de nuværende forudsætninger vil der være en nettogevinst på 80 mio. kr. ved at vælge selvbudgettering af udskrivningsgrundlaget i 2024 frem for statsgaranti, forudsat at Esbjerg Kommune som den eneste kommune vælger selvbudgettering.

Det endelige resultat af valget afhænger bl.a. af hvor mange kommuner der vælger selvbudgettering, samt hvordan indkomstudviklingen og indbyggertallet udvikler sig i hele landet og Esbjerg Kommune i 2024. Det er ikke realistisk, at Esbjerg Kommune som eneste vælger selvbudgettering, og der er derfor indarbejdet en nettogevinst på 0 kr. i budgettet.

Beregningsen for 2025-27 er gennemført med KL's skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget for 2022. I 2024 er der budgetteret med, at Esbjerg Kommune opkræver skatter for 6.584 mio. kr.

Esbjerg Kommune har gennem de senere år haft stagnerende/faldende befolkningstilvækst, og det har bl.a. medført at andelen af landets 20-65-årige er faldende i kommunen. Det har medført, at væksten i udskrivningsgrundlaget i Esbjerg Kommune ikke kan matche den landsgennemsnitlige udvikling jfr. nedenstående graf.

Graf 1: Udvikling i beskatningsgrundlag 2017-27

Jf. det generelle udligningsystem udlignes forskelle i beskatningsgrundlag med 75 pct. af forskellen til landsgennemsnittet. For kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag, svarende til under 90 pct. af landsgennemsnittet, ydes der et yderligere tillæg på 20 pct. Som det fremgår af grafen, så ligger Esbjerg Kommune over grænsen for lavt beskatningsgrundlag, og forskellen til væksten på landsplan udlignes derfor alene med 75 pct.

Der er budgetteret med uændrede indkomstskatteprocent med 25,8.

Tabel 6: Oversigt over budgetterede skatter

mio. kr. i løbende priser	2024	2025	2026	2027
Indkomstskat	-5.965,9	-6.262,4	-6.561,2	-6.904,4
Det skrå skatteloft	9,2	9,4	9,7	10,0
Grundskyld	-429,5	-395,9	-390,8	-394,7
Dækningsafgift af offentlige ejendomme	-8,1	-8,3	-8,5	-8,6
Øvrige skatter	-27,9	-19,3	-19,4	-19,4
Selskabsskat	-161,3	-140,3	-136,8	-136,0
I alt	-6.583,6	-6.816,7	-7.106,9	-7.453,0

De kommunale skatteprocenter og fremgår af følgende tabel.

Tabel 7: Skatteprocenter og grundskyldspromille

%/ ‰	2023	2024	2025	2026	2027
Kommuneskatteprocent	25,8	25,8	25,8	25,8	25,8
Grundskyldspromille, øvrige ejendomme	25,29	9,9	9,9	9,9	9,9
Grundskyldspromille, produktionsjord	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Kirkeskatteprocent	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81

2.3.3 Grundskyld og dækningsafgift

Som det fremgår ovenfor, er grundskyldspromillen fra 2024 nedsat fra 25,29 til 9,9.

Nedsættelsen skyldes at grundskylden efter de nye vurderinger er fastsat ved lov. På baggrund af de nye vurderinger og den lovbestemte grundskyldspromille, har SKAT meddelt kommunerne et forventet provenu af grundskyld for årene 2024-2027.

Da der hersker en vis usikkerhed om de nye vurderinger, og da der må forventes efterfølgende reguleringer af indtægtsgrundlaget, er der for årene 2025-2027 reserveret godt 20 mio. kr. årligt til imødegåelse heraf.

Beløbet skal ligeledes dække eventuel mindreprovenu fra de relativ store vurderingsændringer der opstod som følge af ny lokalplan for Esbjerg indre by. Byrådet har meddelt grundejerne fritagelse for stigninger ud over 20 pct., men Vurderingsstyrelsen har endnu ikke eksekveret denne fritagelse.

2.3.4 Selskabsskat

Selskabsskatten afregnes tre år bagud, så provenuet fra selskabsskat for indkomståret 2021 afregnes i 2024. Derfor er provenuet for kommunernes andel af selskabsskatten i 2024-27 baseret på tal for

selskabsskatten i 2021 og statens skøn over vækst i selskabsindkomst i 2022-2024.

I 2024 udgør selskabsskat ca. 161 mio. kr. Selskabsskatterne for 2021 afregnes endeligt i 2024, og på landsplan har der været en stigning heri på ca. 0,9 mia. kr. i forhold til budget 2024. Esbjerg Kommunes andel af selskabsskatter ligger erfaringsmæssigt under vores forholdsmæssige andel af befolkningstallet, og derfor er det "normalt" til ugunst for kommunen, når selskabsskatterne øges.

Ved afregningen for 2021 i 2024 er Esbjerg Kommunes andel af landets selskabsskatter øget fra 1,10 pct. i 2023 afregningen til 1,17 pct. i 2024 afregningen. Afregningen fra selskabsskatter og indregningen i balancetilskuddet påvirker bloktilskuddet.

Esbjerg Kommune bruger KL's skøn til at vurdere selskabsskatten for overslagsårene, og indregner et forholdsmæssigt provenu heraf i forhold til kommunens forholdsmæssige andele heraf over de seneste 5 år.

Der foretages en mellemkommunal udligning af selskabsskatterne med 50 % af forskellen i forhold til landets gennemsnitlige selskabsskat.

2.3.5 Kirkeskat

I budgettet er kirkeskatteprocenten fastsat til 0,81 i alle årene. Kirkekassernes samlede indtægter og udgifter registreres på en mellemregningskonto, som afregnes med kommunen, således at der ved budgetårens udgang henstår en mellemregning på nul kroner mellem kirkekasserne og kommunen.

2.3.6 Kassebeholdning

En kommunes budget skal balancere i det enkelte budgetår. Når udgifterne og indtægterne i øvrigt er på plads, vurderes i hvor høj grad lånemulighederne skal benyttes og/eller hvor meget der skal finansieres via kassebeholdningen.

Tabel 8: Budgetteret kasseforbrug/-henlæggelse og kassebeholdning ultimo året

	mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Primo beholdning		354,5	234,7	132,7	21,3
Budgetteret kasseforbrug (- = forbrug)		-119,8	-101,9	-111,4	-21,3
Kassebeholdning		234,7	132,7	21,3	0,0

Kassebeholdningen forventes at udgøre 354 mio. kr. pr. 1. januar 2024, og i perioden 2024-27 budgetteres med et træk på kassebeholdningen på 354 mio. kr. Ultimo 2027 er kassebeholdning budgetlagt til 0 mio. kr.

2.3.7 Lånoptagelse, afdrag og langfristet gæld

Indenrigsministeriets lånebekendtgørelse giver mulighed for at optage lån til finansiering af bl.a. følgende investeringer:

- Affald og renovation
- Byfornyelse
- Energi- og elbesparende foranstaltninger
- Forbedring af kommunale beboelsesejendomme
- I særlige tilfælde opkøb af jord til boligformål
- Kommunale Lystbådehavne, Esbjerg Strand
- Kommunale Selvstyrehavne
- Ældreboliger
- Eventuelle lånepuljer

Esbjerg Kommune har fået lånedispensation med 44 mio. kr. til udvidelse af botilbudskapaciteten på socialområdet.

Der er i årets budget ikke indarbejdet eventuel lånoptagelse vedrørende den kommunale selvstyrehavn Esbjerg Havn. Lån til jordkøb skal indfries ved salg af jorden, og derfor indregnes der fra 2025 ikke lån hertil.

Tabel 9: Budgetteret lånoptagelse

	<i>mio. kr.</i>	2024	2025	2026	2027
Skattefinansieret					
• Jordkøb		-20,2	0,0	0,0	0,0
• Byfornyelse		-13,3	-25,9	-24,3	-21,2
• Forbedring af beboelsesejendomme, lån til ejendomsskatter, energibesparende foranstaltninger m.v.		-98,0	-1,6	-1,6	-1,6
• Lånedispensation, udvidelse botilbudskapacitet		-44,0	0,0	0,0	0,0
• Ældreboliger		-2,2	-30,1	-10,5	0,0
I alt		-177,8	-57,7	-36,4	-22,8

Kommunens samlede gæld udvikler sig herefter således over perioden:

Tabel 10: Udvikling i den samlede gæld

<i>- = gæld, mio. kr.</i>	2024	2025	2026	2027
Primo året	-2.105,7	-2.045,2	-1.962,3	-1.854,6
Lånoptagelse	-177,8	-57,7	-36,4	-22,8
Afdrag	238,3	140,6	144,1	135,3
Ultimo året	-2.045,2	-1.962,3	-1.854,6	-1.742,1

Kommunens skattefinansierede gæld og gæld til ældreboliger fremgår af følgende tabel:

Tabel 11: Udvikling i den skattefinansierede gæld og gæld til ældreboliger

<i>- = gæld, mio. kr.</i>	2024	2025	2026	2027
Skattefinansieret gæld	-1.455,8	-1.383,2	-1.306,3	-1.236,1
Gæld ældreboliger	-589,4	-579,0	-548,2	-506,0
Gæld i alt	-2.045,2	-1.962,3	-1.854,6	-1.742,1

Kommunens totale gæld er ultimo 2023 ca. 2,1 mia. kr. Over budgetperioden falder den til 1,7 mia. kr. Lånoptagelsen og afdragene er store i 2024, idet stående lån til indefrosne ejendomsskatter (ekskl. lån til pensionister), skal refinansieres da Staten ikke som forventer overtager disse lån i 2024, men først på et senere endnu uvist tidspunkt.

Den "reelle gæld", det vil sige den andel Esbjerg Kommune skal afdrage, falder over budgetperioden fra godt 1,5 mia. kr. til knap 1,2 mia. kr. Gæld til ældreboliger betales via huslejen og ydelsesstøtte fra staten.

2.3.8 Renter

Ved beregning af renteindtægter af de likvide aktiver er der taget udgangspunkt i en skønnet gennemsnitlig kassebeholdning i 2024 på 0,9 mia. kr.

I budgetoverslagsårene er der indregnet et gennemsnitligt fald på ca. 75-100 mio. kr. årligt. Den beregnede gennemsnitlige beholdning forrentes i hele budgetperioden med 3,5% p.a.

Ved beregning af renteudgifter på eksisterende variabelt forrentede lån er der indregnet en variabel rente på 3,5% i budgetperioden. Fastforrentede lån er budgetlagt i forhold til de enkelte lånedokumenter. Nye lån optages ultimo året og budgetlægges som 25-årige serielån og forrentes med en fast rente på 3,5% p.a.

3. Øvrige forudsætninger

3.1 Økonomiaftalen for 2024

Aftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening om den kommunale økonomi er væsentlig del af udgangspunktet for kommunernes budgetlægning. Aftalen betyder i hovedtræk:

- Servicerammen løftes med 2,4 milliarder kroner, men indeholder krav om besparelse på de kommunale og regionale udgifter til administration fra 2024. Heraf udgør kommunernes andel 0,7 mia. kr. i 2024 og hertil kommer indregnet besparelse på 0,3 mia. kr. vedrørende jobcentre til finansiering af Arne-pensionen. Det reelle løft er dermed på 1,4 milliarder kroner.
- Kommunernes anlægsinvesteringer udgør 19,1 mia. kr.
- Midtvejsregulering af overførselsudgifterne for 2023 på 5 mia. kr.
- Nyt skøn for pris og lønudviklingen i 2023-2024 inkl. overførelser på 3,9 pct.
- Lånepulje på 200 mio. kr. på det ordinære anlægsområde.
- Betinget bloktilskud på 3 mia. kr. i budget vedrørende overholdelse af driftsrammen.
- Betinget bloktilskud på 1 mia. kr. vedr. overholdelse af anlægsrammen i budgettet.
- Tilskud til skattenedsættelse. Staten giver tilskud på provenutab på 90 pct. første og andet år, tredje år 80 pct. og fjerde år 75 pct. Der er afsat en ramme til nedsættelser af indkomstskatten på 35 mio. kr.
- Fra 2024 afregner staten budgetterede ejendomsskatter til kommunerne.
- Den løbende kommunale medfinansiering af sundhedsudgifterne er fastfrosset til afregningsniveauet i 2023.
- Der er efter regeringsaftalens indgåelse tildelt kommunerne samlet set 650 mio. kr. ekstra. Esbjerg Kommunes andel heraf er indarbejdet i det vedtagne budget.

De direkte konsekvenser af økonomiaftalen er indarbejdet i budgettet. KL's vurdering af overslagsårene er ligeledes indarbejdet.

Pris- og lønskøn

Byrådet har besluttet generelt at anvende KL's pris- og lønskøn i budgetlægningen.

Budgettet er fremskrevet med KL's skøn pris- og lønskøn pr. art fra juni måned 2023. I forhold til budgetaftalen ændrer opdateringen af tilskudsmodellen ikke på de nøgletal, der indgik i budgetaftalen af 14. september 2023.

Tabel 12: Anvendte pris- og lønskøn, fra Kommunernes Landsforening:

	Pct.	2024	2025	2026	2027
Lønninger		4,07	5,10	5,10	5,10
Priser		4,26	4,26	4,26	4,26
Løn og priser		4,1	4,8	4,8	4,8

Nye love og bekendtgørelse

De økonomiske konsekvenser af årets lov- og cirkulære-program er indarbejdet i budgettet. Dermed er der sammenhæng mellem budgettet og de reduktioner og forøgelse af bloktilskuddet som nye love og regler har givet anledning til.

3.2 Befolkningsprognose

Kommunen udarbejder årligt en befolkningsprognose, som indgår i budgetgrundlaget. Befolkningsprognosen bruges bl.a. til planlægning på de store sektorområder (dagtilbud, skole og ældre).

Prognosen blev godkendt af økonomiudvalget den 24. april 2023.

Befolkningsudviklingen har indflydelse på både kommunens udgifter og indtægter. På udgiftssiden har det betydning for fx antallet af børnehavepladser, antal lærere, behov for skoleudbygning, antal sundhedsassistenter m.v. På indtægtssiden har det betydning for udviklingen i antallet af skatteydere. Den gældende befolkningsprognose findes på kommunens hjemmeside:

<https://www.esbjerg.dk/om-kommunen/fakta-om-kommunen/befolkningen-i-tal/befolkningsprognose>

Befolkningsprognosen for 2023-33 bygger på det aldersfordelte befolkningstal pr. 1. januar 2023, samt de historiske bevægelser i de seneste fem år og kommunens byggemodningsplan.

Det faktiske befolkningstal var 1. januar 2023 115.758 personer. Befolkningstallet forventes ifølge prognosen at stige med 1.018 personer i perioden 2023-2033 til 116.776 borgere. Befolkningsprognosen for 2023-2033 ligger en smule lavere end sidste års prognose.

Budget fordelt på udvalg

Fordeling af kommunens driftsøkonomi	Regnskab	Budget	Budget	Budget	Budget
	2022	2024	2025	2026	2027
Budget til 2. behandling	1.000 kr.	2024-priser			
Total	7.940.254,4	8.658.174,7	8.545.076,2	8.544.847,2	8.564.944,6
Rammebelagt total	5.554.563,8	5.976.476,1	5.908.377,8	5.908.685,9	5.928.770,1
Ikke-rammebelagt	2.385.690,6	2.681.698,6	2.636.698,4	2.636.161,3	2.636.174,5
Økonomiudvalget - rammebelagt	1.008.881,1	1.073.942,7	1.037.671,0	1.026.592,7	1.020.783,4
Økonomiudvalget - ikke-rammebelagt	2.188,3	5.461,5	5.561,5	5.570,9	5.461,5
Byudvikling	1.893	3.569	4.411	3.525	2.390
- Rammebelagt	1.779	3.059	3.801	2.906	1.880
- Ikke-rammebelagt	114	510	610	619	510
Brand og Redning	26.037	29.228	29.228	29.228	29.228
- Rammebelagt	26.037	29.228	29.228	29.228	29.228
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Politisk organisation	21.899	21.509	21.502	20.919	20.919
- Rammebelagt	21.899	21.509	21.502	20.919	20.919
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Administration	904.398	973.872	948.708	951.789	947.006
- Rammebelagt	902.324	968.920	943.756	946.838	942.054
- Ikke-rammebelagt	2.074	4.952	4.952	4.952	4.952
Erhverv og Turisme	56.843	51.227	39.384	26.702	26.702
- Rammebelagt	56.843	51.227	39.384	26.702	26.702
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Plan & Byudviklingsudvalget - rammebelagt	224.958,4	229.850,8	229.921,4	230.349,1	230.433,1
Plan & Byudviklingsudvalget - ikke-rammebelagt	-	-	-	-	-
Byfornyelse	3.506	4.025	3.790	3.790	3.790
- Rammebelagt	3.506	4.025	3.790	3.790	3.790
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Veje og grønne områder	200.182	212.850	213.156	213.583	213.667
- Rammebelagt	200.182	212.850	213.156	213.583	213.667
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Vinterforanstaltninger	12.497	13.471	13.472	13.472	13.472
- Rammebelagt	12.497	13.471	13.472	13.472	13.472
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Esbjerg Lufthavn	8.774	-496	-496	-496	-496
- Rammebelagt	8.774	-496	-496	-496	-496
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Klima & Miljøudvalget - ramme	36.369,0	71.168,0	64.582,2	63.388,9	63.317,7
Klima & Miljøudvalget - hvile i sig selv	-14.707,3	28.785,3	-7.490,8	-5.083,2	-5.070,0
Byggeri, vedligehold og energi	22.357	44.669	44.742	44.793	44.722
- Rammebelagt	22.323	44.669	44.742	44.793	44.722
- Ikke-rammebelagt	34	0	0	0	0
Miljø	14.046	26.499	19.840	18.596	18.596
- Rammebelagt	14.046	26.499	19.840	18.596	18.596
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Affald	-14.741	28.785	-7.491	-5.083	-5.070
- Hvile i sig selv	-14.741	28.785	-7.491	-5.083	-5.070
Social & Arbejdsmarkedsudvalget - rammebelagt	1.125.807,0	1.136.912,7	1.119.830,1	1.121.089,7	1.121.062,3
Social & Arbejdsmarkedsudvalget - ikke-rammebelagt	1.873.035,6	2.078.934,7	2.070.896,6	2.068.575,9	2.068.575,9
Sociale ydelser	840.247	931.891	931.881	931.881	931.881
- Rammebelagt	10.230	13.223	13.223	13.223	13.223
- Ikke-rammebelagt	830.017	918.667	918.658	918.658	918.658
Voksen	594.552	572.645	567.662	566.591	566.591
- Rammebelagt	634.611	617.536	614.206	613.524	613.523
- Ikke-rammebelagt	-40.059	-44.892	-46.544	-46.933	-46.933
Arbejdsmarked	1.147.621	1.289.494	1.283.775	1.281.843	1.281.843
- Rammebelagt	49.200	50.427	50.734	50.734	50.734
- Ikke-rammebelagt	1.098.421	1.239.067	1.233.041	1.231.109	1.231.109
Familie	416.423	421.818	407.409	409.351	409.324
- Rammebelagt	431.766	455.726	441.667	443.609	443.582
- Ikke-rammebelagt	-15.343	-33.908	-34.258	-34.258	-34.258
Børn & Familieudvalget - rammebelagt	1.679.755,8	1.840.113,5	1.816.654,9	1.800.177,9	1.798.459,0
Børn & Familieudvalget - ikke-rammebelagt	7.569,7	8.307,7	8.307,7	8.307,7	8.307,7
Skole	1.092.986	1.174.022	1.158.458	1.145.491	1.144.503
- Rammebelagt	1.085.416	1.165.714	1.150.150	1.137.183	1.136.195
- Ikke-rammebelagt	7.570	8.308	8.308	8.308	8.308
Dagtilbud	551.847	627.074	621.100	617.590	616.859
- Rammebelagt	551.847	627.074	621.100	617.590	616.859
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Pædagogik	42.493	47.326	45.405	45.405	45.405
- Rammebelagt	42.493	47.326	45.405	45.405	45.405
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Kultur & Fritidsudvalget - rammebelagt	207.389,6	223.470,0	220.606,7	219.362,9	218.869,1
Kultur & Fritidsudvalget - ikke-rammebelagt	1.449,5	1.554,6	1.554,6	1.554,6	1.554,6
Fritid	71.978	82.459	80.505	80.058	80.064
- Rammebelagt	70.529	80.905	78.950	78.503	78.510
- Ikke-rammebelagt	1.450	1.555	1.555	1.555	1.555
Skolefritidstilbud og SSP	0	0	0	0	0
- Rammebelagt	0	0	0	0	0
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Kultur	136.861	142.565	141.656	140.859	140.359
- Rammebelagt	136.861	142.565	141.656	140.859	140.359
- Ikke-rammebelagt	0	0	0	0	0
Sundhed & Omsorgsudvalget - rammebelagt	1.271.402,9	1.401.018,4	1.419.111,5	1.447.724,8	1.475.845,5
Sundhed & Omsorgsudvalget - ikke-rammebelagt	516.154,7	558.654,8	557.868,8	557.235,4	557.344,8
Omsorg og Pleje	1.180.888	1.305.342	1.322.273	1.350.262	1.378.383
- Rammebelagt	1.199.816	1.313.468	1.331.085	1.359.698	1.387.819
- Ikke-rammebelagt	-18.927	-8.127	-8.813	-9.437	-9.437
Sundhed og kommunal medfinansiering	609.488	657.171	656.797	656.797	656.797
- Rammebelagt	74.291	89.880	89.506	89.506	89.506
- Ikke-rammebelagt	535.196	567.291	567.291	567.291	567.291
Kommunal boligforsyning	-2.818	-2.840	-2.089	-2.099	-1.989
- Rammebelagt	-2.704	-2.330	-1.480	-1.480	-1.480
- Ikke-rammebelagt	-114	-510	-610	-619	-510